

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2687

av Sofia Damm (KD)

Reformering av socialtjänsten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en statlig översyn för att komma till rätta med problemen inom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör bidra med ytterligare resurser till kommuner som tar ett särskilt stort ansvar för ensamkommande flyktingbarn och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta ett ökat ansvar för krisen inom socialtjänsten genom att exempelvis ta fram en nationell handlingsplan för att kunna förbättra kvaliteten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera frågan om att införa legitimation för socialsekreterare med exempelvis lång erfarenhet och andra kvalifikationer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta särskilda specialisttjänster för socionomer med lång yrkeserfarenhet och vidareutbildning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs mer sakkunnig personal på exempelvis Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg för att kunna ge stöd till landets socialsekreterare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Situationen inom socialtjänsten är tuff. Utredningar ligger på hög på landets underbemannade socialkontor. Det kan vara viktiga beslut, för både vuxna och barn, som tyvärr skjuts upp. Socialsekreterarna är en hårt prövad yrkeskår som gått på knäna länge. Följderna har blivit stress, utbrändhet och att allt fler socialsekreterare flyr yrket. Många kommuner har stora problem att rekrytera, har inte möjlighet att introducera nya socialsekreterare i arbetet vilket gör att de inte kan utföra de uppgifter de är satta att göra, och har svårt att behålla erfarna socialsekreterare som istället väljer att byta yrke eller arbeta via bemanningsföretag med högre lön och bättre villkor. Barn- och ungdomsenheterna är de hårdast drabbade. Lägg därtill den allt mer pressande situationen med ensamkommande flyktingbarn där det läggs ett oerhört stort ansvar på kommunerna. Det saknas familjehem och HBV-hem vilket gör att socialtjänsten sätter barn i hem som ännu inte hunnit bli utredda. Det är en extraordinär arbetsbelastning i många kommuner och staten bör därför tillskjuta extra resurser till de kommuner som tar ett särskilt stort ansvar i mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

En studie från 2014 av Pia Tham, filosofie doktor i socialt arbete vid Högskolan i Gävle, visar att läget är allvarligt och att en av tre socialsekreterare överväger att byta yrke, detta då förutsättningarna för att göra ett professionellt arbete saknas. I studien har forskaren besökt drygt 40 arbetsgrupper och samlat in enkätsvar från över 350 socialsekreterare inom barn- och ungdomsvården. Situationen i dag jämförs med hur den var 2003. Alla resultat pekar på att arbetsvillkoren har blivit betydligt tuffare. Mer tid läggs på att utreda, mindre tid läggs på förebyggande arbete och behandling, vilket får förödande konsekvenser. Övertidsarbete har ökat i jämförelse med tidigare och betydligt fler socialsekreterare är yngre och har kort yrkeserfarenhet. För att kunna komma till rätta med problemen bör det göras en statlig översyn av socialtjänsten. Hur kan man komma tillrätta med socialsekreterarnas arbetssituation? Hur stoppas flykten av erfarna socialsekreterare? Hur kan den stressfulla situationen förändras? Vilka strukturer behöver komma på plats för att erbjuda en professionell utveckling? Detta är några av de frågeställningar som måste besvaras.

Införandet av legitimation skulle kunna ge professionen ett starkare mandat. Därför bör frågan om att införa legitimation för socionomer med exempelvis lång erfarenhet och andra kvalifikationer utvärderas snarast möjligt. Möjlighet till specialisttjänster skulle också kunna skapa incitament för socialsekreterare att stanna kvar och utvecklas i yrket. Arbetet som socialsekreterare ska vara attraktivt och det ska vara lockande att stanna

kvar och utvecklas i yrket. En nationell handlingsplan med målet att säkra kvalitén skulle kunna slå fast krav på rutiner och introduktionsprogram, vidareutbildning och karriärvägar, skulle kunna vara en väg för regeringen att ta ett ökat nationellt ansvar för krisen inom socialtjänsten. Kontinuitet och stabilitet i verksamheten är en nödvändighet, men för att åstadkomma detta krävs ledarskap och ett rejält omtag.

Även från arbetsgivarhåll slår man larm om den ohållbara situationen. I rapporten ”Stabilitet som kompetensstrategi för social barn- och ungdomsvård” belyser SKL systematiska brister som leder till en hög personalomsättning och kompetensflykt. I rapporten belyses även de stora skillnader som råder mellan kommunerna. Det är ett problem att människor får passa in i det just den kommunen kan erbjuda istället för att kommunen erbjuder det som passar de som är i behov av hjälp. Det behövs konkreta förslag på hur man ska kunna lösa problemet med den ojämlika situationen mellan landets olika kommuner. Vidare behövs det fler sakkunnig personal på exempelvis Socialstyrelsen och IVO för att på ett bra sätt kunna klara av att ge stöd till landets socialsekreterare.

Det alarmerande läget för socialtjänsten måste tas på allvar, det är vi skyldiga de redan utsatta barnen och ungdomarna.

Sofia Damm (KD)